

ОТВОРЕНА ПОКАНА ЗА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

ГРАНТОВА СХЕМА „ГРАЖДАНСКО ОВЛАСТЯВАНЕ И АНГАЖИРАНост“

МГАП-2025-GS1

**ПРОЕКТ НА НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
2025 Г.**

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Настоящите „Насоки за кандидатстване“ са предназначени за потенциални кандидати, които се интересуват от разработване и изпълнение на проекти по Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ на Швейцарско-българския Механизъм за гражданско ангажиране и прозрачност (МГАП). Механизмът е част от Швейцарско-българската програма за сътрудничество (ШБПС), която, от своя страна, е част от Втория швейцарски кохезионен принос.

Оператор на Механизма: Консорциум БИТСП-БЦНП-INNOVABRIDGE (наричан „Програмен оператор“), изпълняващ Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност от името на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество.

Наименование на отворената покана: Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“

Вид на конкурса: кандидатстване на един етап.

Дата на публикуване: датата на публикуване се обявява в новината за отварянето на грантовата схема.

Краен срок: DD/MM/2025, 23:59 ч. EEST.

Индикативен бюджет по поканата: 3,200,000 швейцарски франка.

Индикативен размер на бюджета на проект: 30,000 – 150,000 швейцарски франка.

Очакван брой финансирани проекти: 35-40.

Вид на безвъзмездната помощ: грант под формата на фиксирана сума (lump sum).

Очаквана продължителност на проектите: между 12 и 18 месеца.

Официален уебсайт на поканата: www.swissCETF.bg

Начин на подаване на предложенията: Целият пакет документи следва да бъде подаден чрез онлайн платформата за подаване на проекти (www.grants.swissCETF.bg)

Въпроси се изпращат единствено по електронна поща на адрес: po@swissCETF.bg.

Внимание! При изпращане на имейли, моля, посочвайте „ГС1“ в полето за тема на съобщението.

Съдържание

1.	Въведение	7
2.	Цел на Швейцарско-българския Механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност	8
3.	Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“	8
3.1.	Обосновка	8
3.2.	Цели	10
3.3.	Очаквани резултати	11
3.4.	Целеви групи	12
3.5.	Хоризонтални аспекти	13
3.6.	Иновации	13
3.7.	Устойчивост	14
4.	Покана за подаване на проектни предложения	14
4.1.	Преглед на процеса по подбор	14
4.2.	Разпределение на финансовите средства	15
4.3.	Бюджетна валута, съфинансиране, лихви и приходи	15
4.4.	Държавна помощ и двойно финансиране	16
4.5.	Допустимост	16
4.5.1.	Допустимост на кандидатите	16
4.5.2.	Допустимост на проектите	18
4.5.3.	Допустимост на дейностите	19
4.5.4.	Допустимост на разходите и категории разходи	21
4.6.	Приходи и печалба от проектите	26
4.7.	Възлагане на подизпълнители	26
5.	Процедура за кандидатстване и подбор	27
5.1.	Процес на кандидатстване	27
5.1.1.	Подаване на проектно предложение	27
5.1.2.	Въпроси и отговори	28
5.2.	Процес на оценка и подбор на проектни предложения	28
5.2.1.	Административна проверка и проверка на допустимостта на проектните предложения	29
5.2.2.	Оценка на проектните предложения	31
5.2.3.	Окончателно решение относно избраните кандидати	34
5.2.6.	Фаза на договаряне	34
6.	График. Крайни срокове. Продължителност на проектите	35
7.	Списък на приложенията в пакета за кандидатстване	35
8.	Други необходими документи	35

Съкращения

ДДС	Данък върху добавената стойност
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗУСЕФСУ	Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделеното управление
МГАП	Механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност (Civic Engagement and Transparency Facility)
НК	Направляващ комитет на МГАП
НПО	Неправителствена организация, организация на гражданското общество
ПО	Програмен оператор
СП	Стратегически проект
ЦКЗ	Централно координационно звено
ШАРС	Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (Swiss Agency for Development and Cooperation)
SMART индикатори	Специфични, измерими, постижими, релевантни и обвързани със срокове индикатори (показатели)

Дефиниции

Асоциирани партньори	Организации, които участват в проекта, но без право да получават средства по проекта.
Бенефициер/и	Кандидати (водеща организация и партньори, ако има такива), които са подписали споразумението за безвъзмездна помощ (пряко или чрез формуляр за присъединяване). Те трябва да допринасят колективно за гладкото и успешно изпълнение на проекта (т.е. да изпълняват правилно своята част от проекта, да спазват задълженията си по споразумението за безвъзмездна помощ и да подпомагат координатора в изпълнението на неговите задължения).
Водеща организация	Юридическо лице, което изпълнява проекта самостоятелно или което представлява партньорството (при наличие на партньори) и служи като централна точка за контакт с Програмния оператор.
Възлагане на подизпълнители	Процесът, при който бенефициерите на проекти прехвърлят част от своите задължения към трети страни. Възлагането на подизпълнители може да подлежи на специални условия, посочени в специални правила за възлагане, които са част от насоките на грантовата схема.
Допустими разходи	Разходи, разрешени съгласно условията на грантовата схема. Тези разходи трябва да бъдат в съответствие с насоките, определени от Програмния оператор, и обикновено са от съществено значение за успешното приключване на финансирания проект или инициатива.
Заинтересовани страни	Всеки гражданин, група или организация, които имат интерес от дейностите, решенията или резултатите на даден проект. Заинтересованите страни могат да включват публични органи, социални партньори, неправителствени организации, обществени и частни организации и други.
Кандидат	Този термин може да се отнася до водещата организация, до индивидуални партньори, с изключение на асоциираните партньори или до партньорството като цяло (ако има сформирано такова).
Ключов етап (milestone)	Значително, планирано събитие или постижение в рамките на времевия график на проекта, което маркира важен етап от изпълнението му и служи като показател за напредъка в постигането на общите цели.
Направляващ комитет (НК)	Орган за вземане на стратегически решения в рамките на Механизма за гражданско участие и прозрачност (МГАП).
Недопустими разходи	Разходи, които не отговарят на условията за възстановяване или подпомагане съгласно споразумението за безвъзмездна помощ. Те са изрично посочени в насоките за кандидатстване и не се покриват от безвъзмездните средства.

Непосредствен резултат (deliverable)	Осежаем продукт или резултат, изискван от споразумението за безвъзмездна помощ, който трябва да бъде постигнат в определен срок. Постигнатите непосредствени резултати се използват за измерване на напредъка и успеха на проекта.
Одитор	Сертифицирана одиторска организация, наета от Програмния оператор за проверка и одит на разходите по проекта.
Програмен оператор	Консорциум БИТСП-БЦНП-INNOVABRIDGE, който осъществява цялостното управление и изпълнение на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност.
Споразумение за безвъзмездна помощ	Официалното споразумение между Програмния оператор и бенефициерите, в което се посочват условията и задълженията, свързани с предоставеното финансиране.
Устойчивост	Отнася се до продължаването на ползите или резултатите от проекта след края на периода на финансиране, което отразява дългосрочното въздействие и жизнеспособността на дейностите по проекта.
Фиксирана сума (lump sum)	Форма на опростено финансиране, при която се отпуска фиксирана сума за изпълнение на дадена дейност/ постигане на резултат и размерът на която се определя по време на индивидуалната оценка на проектното предложение въз основа на подробна бюджетна таблица в съответствие с предварително определените условия на споразумението за дейностите и/или резултатите и за тяхното приключване.
Швейцарска агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС)	Правителствена агенция, отговаряща за международното сътрудничество и хуманитарната помощ, която работи под ръководството на Федералния департамент по външните работи на Швейцария. Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС) предоставя финансова подкрепа, насоки и надзор, като работи в тясно сътрудничество с Националното координационно звено (НКЗ) в Министерски съвет на България за изпълнение на проекти, съобразени с двустранните цели на сътрудничеството.

1. Въведение

Настоящите „Насоки за кандидатстване“ са предназначени за потенциални кандидати, които се интересуват от разработване и изпълнение на проекти по Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ на Швейцарско-българския Механизъм за гражданско ангажиране и прозрачност (МГАП), който е част от Швейцарско-българската програма за сътрудничество (ШБПС), която, от своя страна, е част от Втория швейцарски кохезионен принос.

Вторият швейцарски кохезионен принос към избрани държави – членки на Европейския съюз, включително България, е ключова част от европейската политика на Швейцария. Чрез своя принос Швейцария помага за насърчаване на сближаването и стабилността в Европа, както и за консолидиране и развитие на двустранните отношения с партньорските страни.

В България Вторият швейцарски кохезионен принос се реализира чрез Швейцарско-българската програма за сътрудничество. Тази програма се основава на Рамково споразумение, подписано на 20 септември 2022 г. между Федералния съвет на Конфедерация Швейцария и Министерския съвет на Република България. Нейната основна цел е да допринесе за намаляване на икономическите и социалните различия в рамките на България и на страната спрямо други европейски държави.

Механизмът за гражданска ангажираност и прозрачност (Civic Engagement and Transparency Facility, МГАП) е ключов инструмент от Швейцарско-българската програма за сътрудничество, съобразен със специфичния контекст на страната и приложен към Рамковото споразумение. Механизмът има за цел да подпомогне българските граждански организации и инициативи да станат по-ефективни, представителни и устойчиви. Като насърчава активното участие на гражданите и ги включва в прозрачни и приобщаващи обществени дебати по въпроси, които ги засягат, Механизмът ще допринесе за утвърждаването на България като демократична и социална държава, основана на върховенството на закона.

Управлението и изпълнението на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност се извършва в рамките на „Споразумението за мярка за подкрепа“, одобрено и подписано от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС) и Централно координационно звено (ЦКЗ) към Министерството на финансите на България (по-късно прехвърлено към Министерския съвет).

Въпреки че Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество и Националното координационно звено носят отговорност за реализирането на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност, те се споразумяха, на основата на „Споразумението за мярка за подкрепа“, да създадат Направляващ комитет (НК) за мярката, който функционира като основен орган за вземане на решения. Направляващият комитет отговаря за ключовите решения, свързани с изпълнението на различните компоненти на Механизма. Въпреки че Направляващият комитет ръководи Механизма стратегически, ШАРС е възложил неговото управление на Програмен оператор (ПО). Програмният оператор е избран от ШАРС чрез открита процедура, насочена към намиране на българска водеща организация, която да поеме тази задача. В резултат на тази процедура е избран консорциум, съставен от Сдружение „Балкански институт по труда и социалната политика“ (БИТСП), Фондация „Български център за нестопанско право“ (БЦНП) и швейцарската фондация "Innovabridge". Програмният оператор отговаря за реализацията на МГАП в съответствие със „Споразумението за мярка за подкрепа“.

Един от основните компоненти на МГАП е Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“, която ще финансира широк спектър от инициативи за гражданско ангажиране. Грантовата схема се реализира чрез открита конкурсна покана за набиране на предложения. Избраните кандидати, след одобрение от Направляващия комитет, ще бъдат поканени да сключат Споразумение за безвъзмездна помощ с Програмния оператор.

Настоящият документ предоставя насоки за потенциални кандидати относно правилата за кандидатстване, процесите на подаване и подбор на проекти по Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“.

2. Цел на Швейцарско-българския Механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност

Основната цел на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност е стратегически да подобри гражданското участие и да насърчи отвореното управление в България чрез активно включване на гражданите в демократичните процеси на национално и местно ниво. Организациите на гражданското общество заемат централно място в тази инициатива, като са признати за ключови участници в процеса на информиране и образование на гражданите относно техните права и отговорности, както и за насърчаване на прозрачно и приобщаващо обществено участие.

Стратегическият фокус на МГАП е насочен към насърчаване на гражданската активност и по-голяма прозрачност и обществено участие. Механизмът цели да допринесе за стабилен граждански сектор – независим, устойчив и способен да действа както като коректив, така и като надежден партньор на институциите. В същото време той защитава гражданските права и свободи и играе водеща роля в общественото развитие.

3. Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“

3.1. Обосновка

Българското общество става все по-поляризирано, което отслабва гражданския диалог и доверието в процеса на вземане на решения в обществото. През последното десетилетие разделението по въпросите на общественото здраве, геополитическото развитие, икономическите политики и социалните реформи се задълбочава. Заедно със засилваща се идеологическа сегментация това възпрепятства превръщането на интересите на гражданското общество в ефективни политики. Политическият натиск върху организациите на гражданското общество се увеличава, което подкопава общественото доверие в демократичните процеси и ограничава възможностите за пълноценно гражданско участие.

Фрагментираната медийна среда допълнително отслабва гражданската ангажираност. Нарастващото разделение както в традиционните, така и в цифровите медии прави обществеността по-уязвима към дезинформация и външни влияния и намалява способността на неправителствените организации (НПО) ефективно да информират, мобилизират и ангажират гражданите. В резултат на това гражданската активност в България се измества към краткосрочни, реактивни действия, а не към устойчиви усилия за насърчаване на системна промяна.

Съществува ясна потребност от по-активно участие в обществените дебати и дискусии. Проучване, проведено сред НПО през 2023 г., установи три основни проблема пред сектора на гражданското общество в България, които намаляват неговата ефективност: ограничени възможности за финансиране, неефективни механизми за гражданско участие и очернящи кампании срещу НПО и активисти. Някои от най-засегнатите групи са тези, които работят по сложни и конфликтни въпроси (опазване на околната среда и изменение на климата, бежанци и

др.), както и тези, които се намират в труднодостъпни и обезлюдени региони. Консултациите със заинтересованите страни, проведени от Програмния оператор сред български НПО представители и граждански активисти през 2024 г., разкриват, че основно желание на неправителствените организации е да упражняват нови инструменти и практики за гражданска ангажираност.

Силното и независимо гражданско общество е от ключово значение за демокрацията и управлението, а гражданите продължават да разчитат на НПО да представляват техните интереси, да се застъпват за техните права и да улесняват общественото участие в процеса на вземане на решения. Неправителствените организации играят централна роля в осигуряването на прозрачност, укрепването на управлението, основано на широко участие, и търсенето на отговорност от институциите. Те спомагат за изграждането на демократична култура, която насърчава общественото участие и отзивчивостта на институциите, като подкрепят диалога, оправомощават гражданите и насърчават гражданското образование. Въпреки това, за да могат да изпълняват тази роля ефективно, НПО се нуждаят от по-силни инструменти, институционална подкрепа и механизми, които да им позволят да разширят мащаба на застъпническата си дейност и да увеличат ангажираността на гражданите.

В този контекст Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ (още грантовата схема, грантовата схема) **се фокусира върху гражданската ангажираност на регионално ниво, като предоставя гъвкава рамка за организациите да разработват инструменти за участие, да засилват усилията за застъпничество и да увеличават участието на гражданите в местното управление.** Разширяването на гражданската ангажираност извън големите градски центрове е в основата на тази инициатива. Грантовата схема дава предимство на проекти в региони с недостатъчно ниво на участие, като предоставя възможност местните гласове да бъдат чути в процесите на управление и политиките да отразяват специфичните нужди на различните общности. Укрепването на инициативите на местно ниво насърчава местната отговорност за ангажиране с граждански действия, разширява гражданското представителство и създава устойчиви канали за демократично участие на регионално равнище. Чрез преодоляване на различията в гражданската активност в различните региони грантовата схема възнамерява да допринесе за по-балансиран и приобщаващ демократичен пейзаж.

Грантовата схема има за цел да засили гражданската ангажираност и да овласти неправителствените организации и местните граждански инициативи във всички области на обществения живот, независимо от техния тематичен фокус на работа. Вместо да се обръща внимание на конкретни обществени проблеми, грантовата схема повишава капацитета на организациите да ангажират гражданите, да се застъпват за своите цели и да допринасят за прозрачно и приобщаващо управление. Тя подкрепя организации, работещи в различни области - включително социална справедливост, опазване на околната среда, образование, права на човека, икономическо развитие, както и управление - като им предоставя инструменти за мобилизиране на общностите, оказване на влияние върху политиките и засилване на демократичната отчетност.

В същността си Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ приоритизира разширяването на гражданското участие и укрепването на способността на НПО да действат като посредници между гражданите и институциите. Чрез насърчаване на приобщаващото вземане на решения и стимулиране на институционалната отзивчивост грантовата схема гарантира, че организациите могат ефективно да ангажират обществеността и да стимулират промените в съответните си тематични области, като същевременно колективно укрепват демократичната структура на България.

За да се постигне това, грантовата схема подкрепя организациите в разработването на инструменти за участие, в усъвършенстването на стратегиите за застъпничество и във възприемането на иновативни подходи за ангажиране на гражданите. Това включва

използването на данни, анализи и цифрови технологии за подобряване на достъпа до информация, насърчаване на открития диалог и гарантиране, че публичното вземане на решения е приобщаващо, прозрачно и отговаря на нуждите на общността. Неправителствените организации се насърчават да възприемат адаптивни, основани на доказателства подходи, които дават възможност на гражданите да участват активно във формирането на политиките, които ги засягат.

Ангажирането на множество различни заинтересовани страни повишава ефективността и обхвата на гражданските инициативи. Грантовата схема насърчава НПО да си сътрудничат с местните власти, бизнеса, медиите и академичните институции за обмен на знания, изграждане на синергии и разширяване на достъпа до гражданите, без да се изисква официално партньорство в рамките на проекта. Тези взаимодействия спомагат за засилване на гражданското участие, подобряване на институционалната прозрачност и повишаване на обществената отчетност, особено на регионално равнище. Като насърчава диалога и съвместните действия между гражданското общество и публичните институции, грантовата схема подпомага развитието на устойчиви механизми за гражданско участие и приобщаващо управление.

Като предоставя ресурси за гражданска ангажираност независимо от тематичния фокус, грантовата схема гарантира, че гражданското общество ще остане динамично, независимо и способно да реагира на променящите се обществени предизвикателства. Със силен акцент върху регионалното развитие, грантовата схема приоритизира гражданското участие извън големите градски центрове, като дава възможност на местните общности да играят активна роля в управлението. Грантовата схема "Гражданско овластяване и ангажираност" се концентрира върху междусекторните партньорства, гражданската ангажираност и прозрачните управленски практики конкретно на регионално ниво в България. Този инструмент има за цел да насърчи гражданската активност по всички теми от обществено значение. Чрез междусекторно сътрудничество, разширена обществена ангажираност и по-силни граждански мрежи грантовата схема насърчава по-устойчива, приобщаваща и отворена за участие демокрация във всички региони на България. Освен това гъвкавостта на грантовата схема позволява на бенефициерите да се справят с неочаквани кризи или заплахи, които застрашават техните проекти и въздействие, като гарантира, че гражданското общество остава гъвкаво и способно да поддържа работата си при трудни обстоятелства.

3.2. Цели

Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ има за цел да насърчава отзивчиво, приобщаващо, отворено за участие и представително вземане на решения и управление, особено в по-слабо развитите региони, като насърчава разбирателство в обществото, устойчиво развитие, достъп до правосъдие и ефективни и отговорни институции чрез силни партньорства с публичните институции и гражданското общество.

В съответствие със стратегическата цел на МГАП за насърчаване на гражданското участие в управлението и изработването на политики, грантовата схема има за цел:

- **Да укрепи капацитета за представителство на неправителствените организации** – да подобри способността на НПО да мобилизират поддръжници, да разширяват своя достъп до граждани и да гарантират, че различните гласове на гражданите са ефективно представени в процесите на вземане на решения.
- **Да изгради капацитет за приобщаващо управление** – да предостави на гражданите инструменти за участие в управлението, да насърчи диалога между институциите и обществеността и да укрепи механизмите за граждански контрол.

- **Да изгради капацитет за междусекторно сътрудничество** – да насърчи партньорствата между НПО, институциите, бизнеса, медиите и академичните среди за изработване на решения чрез съвместни подходи.
- **Да укрепи достъпа до правосъдие и върховенството на закона** – да осигури подкрепа за НПО в наблюдението на законодателни и регулаторни процедури, в застъпничеството за независимост на съдебната власт и в разработването на стратегически правни действия, които защитават пространството на гражданското общество и правата на гражданите.
- **Да повиши институционалната отчетност и почтеност** – да подкрепи инициативи, които подобряват прозрачността, борят се с корупцията и държат публичните институции отговорни чрез независим мониторинг и механизми за граждански контрол.
- Да улесни съвместните инициативи за местно развитие – да укрепи местното управление с участие на гражданите с цел насърчаване на създаване на решения от самите граждани, особено в регионите с недостатъчна гражданска ангажираност.
- Да повиши значението на зачитането, защитата и насърчаването на гражданското пространство – да засили усилията за гарантиране на основните свободи, за противодействие на ограниченията върху гражданското общество и за укрепване на демократичната рамка на България срещу външни и вътрешни заплахи.
- **Да укрепи местната ангажираност и приобщаващото и независимо гражданско общество** – да подкрепи развитието на устойчиви, независими граждански организации, които са неразделна част от своите общности и които осигуряват дългосрочна гражданска ангажираност и овластяване на местно ниво.

Чрез укрепването на тези ключови области грантовата схема ще допринесе за съживяването на гражданското пространство в България, като гарантира, че гражданското общество играе ключова роля при формирането на политиките, опазването на демократичните ценности и насърчаването на отговорно управление.

От кандидатите не се очаква да обхващат всички цели в своите проектни предложения. Всеки проект следва да се съсредоточи върху целите, които са най-подходящи и които биха имали най-голямо въздействие въз основа на мисията на организацията, целевата група и регионалните или тематичните приоритети.

3.3. Очаквани резултати

За постигане на горепосочените цели проектите в настоящата грантова схема следва да допринесат за реализирането на двата или поне един от очакваните резултати на Механизма:

Резултат 1: Увеличаване на броя на българските граждани, които активно подкрепят или участват в дейности на граждански организации, включително нарастване на броя на мобилизираните доброволци.

Резултат 2: Подобряване на качеството и прозрачността на общественния дебат на национално и местно ниво:

- Нарастване на броя на гражданските организации и гражданите, които посещават и участват в обществени дебати;
- Увеличаване на броя на обществените дебати, инициирани или повлияни от граждански организации и граждани в периода на изпълнение на проекта;
- Гражданско участие, допринасящо за въздействието върху изработване на политики (например чрез изготвяне на закони, политики, стратегически документи и обществени мерки).

Принос към допълнителните очаквани резултати

Освен принос към основните очаквани резултати на Механизма, проектите, в зависимост от своя обхват и насоченост, следва да дефинират резултати, допринасящи за постигането на поне една от изброените в предишната секция цели.

Разработките на кандидатите следва да допринасят за поне един от двата очаквани резултата на Механизма, като увеличат гражданското участие и подобрят качеството и прозрачността на обществения дебат. Предложенията трябва да представят ясен и стратегически подход, показващ как проектът ще постигне измеримо и устойчиво въздействие в рамките на Механизма.

Кандидатите може да предложат допълнителни резултати, ако те са в съответствие със стратегическите цели на грантовата схема и са добре обосновани. Всички финансирани проекти подлежат на мониторинг и оценка, за да се прецени тяхната ефективност, устойчивост и принос към дългосрочната гражданска ангажираност и демократичното управление.

Грантовата схема има за цел да подкрепи предимно проекти, ръководени от местни НПО в по-слабо развити региони (региони извън общините София, Пловдив и Варна).

3.4. Целеви групи

Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ подкрепя организациите на гражданското общество (неправителствените организации) като основни кандидати с цел засилване на гражданската ангажираност, насърчаване на прозрачността и подобряване на институционалната отчетност.

Основни целеви групи (крайни ползватели): неправителствените организации следва да разработват проектите си с акцент върху мобилизирането и овластяването на гражданите, засилването на тяхното участие в управлението и насърчаването на публичната отчетност.

Неизчерпателен списък с преки целеви групи (основни участници в дейностите, включително и преки ползватели на резултатите):

- Граждани и местни общности – лица, които се възползват от повишената прозрачност, по-доброто управление и възможностите за участие в процеса на вземане на решения.
- Младежки и студентски групи – млади хора, ангажирани с гражданско образование, активизъм и обществени инициативи.
- Доброволци и граждански активисти – лица и неформални мрежи, които се застъпват за граждански каузи, човешки права и мобилизират обществената ангажираност.
- Маргинализирани и недостатъчно представени групи – етнически малцинства, хора с увреждания, общности с ниски доходи и други групи в неравностойно положение, които са изправени пред бариери срещу участие и които се нуждаят от по-силно представителство в управлението и гражданския живот.
- Защитници на правата на човека и граждански активисти – лица и движения, които се застъпват за демокрация, права на човека и институционална отчетност.

Заинтересовани страни (всички останали групи или лица, които могат да подпомогнат изпълнението на проекта, да бъдат въввлечени в него и да бъдат ползватели на резултатите от него) – в зависимост от фокуса и целите на проекта неправителствените организации могат да работят и с:

- Местни и регионални власти – общински и регионални органи, вземащи решения, които играят важна роля за прозрачността и гражданското участие, но се нуждаят и от граждански контрол.
- Журналисти и независими медии – ключови участници в подобряването на медийната грамотност, разследващата журналистика и информирания обществен дискурс.

- Преподаватели и обучители – тези, които насърчават гражданското съзнание, критичното мислене и демократичните ценности.
- Професионалисти в областта на правото – предлагат правна експертиза, подкрепа за застъпничество и стратегически съдебни дела за защита на гражданските права и оспорване на несправедливостта.
- Изследователи и експерти в областта на правенето на политики – генериране на данни, препоръки за политики и стратегии за застъпничество, основани на доказателства.
- Предприятия и бизнес организации – насърчаване на прозрачността, етичното управление и социалната отговорност.

3.5. Хоризонтални аспекти

Проектите трябва да включват и да подпомагат различни групи, включително общности в неравностойно положение, като гарантират, че техните гласове са представени в процесите по вземане на решения, свързани с гражданската ангажираност. Предложенията следва да демонстрират как планират да ангажират уязвимите групи, да насърчават равните възможности и да повишават социалното сближаване и включване.

Освен това, устойчивата околна среда следва да бъде разгледана като хоризонтален въпрос. Кандидатите се насърчават да включат дейности, които насърчават екологичната устойчивост извън основните цели на проекта, като гарантират, че всички компоненти на проекта допринасят за дългосрочна екологична и социална устойчивост.

Равните възможности и права, включително равенството между половете, трябва да бъдат засегнати във всички дейности по проекта. От проектите се очаква да отразяват силен ангажимент към недискриминация и равнопоставено участие, като отчитат нуждите и правата на всички членове на общността, независимо от техния пол, възраст, увреждания, етнически или социален произход или други потенциални източници на изключване.

И накрая, очаква се силно застъпване на принципите на добро управление, като например прозрачност, отчетност и участие в процеса на вземане на решения. Проектите, които демонстрират интегриран подход към доброто управление, ще бъдат разглеждани положително в процеса на оценяване, тъй като тези принципи са от решаващо значение за постигане на трайно въздействие и укрепване на доверието между заинтересованите страни.

3.6. Иновации

Кандидатите се насърчават да включат иновативни подходи в своите проектни предложения, като търсят нови и творчески решения, които надхвърлят традиционните методи и идеи. Това може да включва ангажиране на групи, с които НПО не работят достатъчно, или нетрадиционни групи; насърчаване на диалога между различни или противоположни гледни точки или пилотиране на нови начини за засилване на гражданската ангажираност. Иновациите могат да означават и адаптиране на доказани модели към нови условия, експериментиране с нови подходи за сътрудничество или използване на цифрови инструменти за засилване на гражданското участие. Иновациите трябва да са осъществими и съобразени с капацитета на участващите организации, като гарантират практически резултати с видимо въздействие. Особено се насърчават предложенията, демонстриращи обмислени, мащабируеми иновации, които допринасят за постигането на целите на Механизма.

3.7. Устойчивост

Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ стратегически инвестира в укрепването на капацитета на НПО за разработване на устойчиви модели, които да гарантират независимостта им след приключване на грантовата схема. Чрез повишаване на организационната ефективност, ефикасност и устойчивост, основана на гражданската ангажираност, неправителствените организации ще подобрят своята устойчивост, дългосрочна жизнеспособност и въздействие.

Кандидатите следва да покажат как техните проекти ще допринесат за поддържане на резултатите на институционално, финансово и/или политическо равнище след периода на финансиране. Предложенията следва да очертаят реалистични стратегии за поддържане на въздействието, доразвиване на резултатите и намаляване на рисковете, като гарантират, че усилията за застъпничество и гражданска ангажираност ще продължат дълго след приключването на проекта.

Устойчивостта включва укрепване на капацитета на НПО за прилагане на трайни застъпнически решения чрез подобряване на оперативната ефективност, възприемане на иновативни подходи, разнообразяване на източниците на финансиране и повишаване на финансовата устойчивост. Създаването на силни мрежи и партньорства с местни и национални заинтересовани страни може да засили институционалната подкрепа и влиянието върху политиките, като вплете резултатите от проектите в дългосрочна гражданска ангажираност.

Предложенията следва да дават приоритет на широкото обществено участие, като гарантират, че резултатите от проекта ще получат широка разпознаваемост, подкрепа и местна ангажираност.

Проектите, които интегрират стратегии за устойчивост в по-широк и цялостен контекст и допринасят за дългосрочни подобрения в гражданската ангажираност и управлението, ще се оценяват положително.

4. Покана за подаване на проектни предложения

4.1. Преглед на процеса по подбор

Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ е структурирана като покана за кандидатстване с един етап – кандидатите подават разработени цялостни проектни предложения, които се подлагат на оценка и подбор въз основа на набор от критерии за отпускане на безвъзмездни финансови средства. Кандидатите подават разработени пълни проектни предложения, които преминават през административни проверка и проверка за допустимост, преди да бъдат оценени от оценителна комисия въз основа на набор от предварително определени критерии. Предложенията трябва да достигнат минимален праг от 60 точки, за да се класират за финансиране. Само най-високо оценените предложения ще получат препоръка да бъдат финансирани до изчерпване на отпуснатия бюджет по настоящата покана. След оценката Програмният оператор съставя оценителен доклад с пълен списък на предложенията и съответните резултати от оценката. Въз основа на тази оценка Направляващият комитет (НК) преглежда проектните предложения, като взема предвид резултатите от оценката и препоръките на ПО, както и стратегически съображения (напр. тематично и регионално покритие, постигане на резултатите на МГАП и др.), и одобрява проектните предложения, които да бъдат финансирани.

След приключването на този етап ще бъдат изготвени и одобрени три списъка: един, в който са изброени проектите, одобрени за финансиране; втори, в който са изброени проектите от списъка с резерви; и трети, в който са изброени проектите, които са отхвърлени. Кандидатите, които

смятат, че тяхното предложение е било оценено несправедливо или че в процеса на оценяване е допусната процедурна грешка, могат да подадат официално искане за преразглеждане. Процедурата за преразглеждане на проектопредложения се прилага само за процедурни проблеми (напр. административни грешки, неправилно прилагане на критерии за допустимост) и явни грешки при оценяването и по принцип не позволява повторна оценка на съдържанието или резултата от предложението.

Всички кандидати, чиито проекти са избрани за финансиране, ще бъдат поканени да подпишат Споразумение за безвъзмездна помощ. Програмният оператор ще оформи споразуменията с избраните организации, за да започне изпълнението на проектите им. По време на подготовката на споразумението може да се проведат минимални преговори, по-специално за да се вземат предвид препоръките на оценителите или на Направляващия комитет, както и други съображения. От кандидатите може да бъде поискана допълнителна информация. Съгласието с исканите изменения ще бъде предварително условие за подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако избраните кандидати не пристъпят към сключване на договор, ПО може да покани следващите по ред предложения, които са преминали прага на финансиране, да започнат процеса на сключване на споразумение за безвъзмездна помощ.

4.2. Разпределение на финансовите средства

Индикативният бюджет на Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ е приблизително 3,200,000 швейцарски франка.

- **Индикативен размер на бюджета за един проект:** 30,000 – 150,000 швейцарски франка
- **Очакван брой финансирани проекти:** 35-40

За да се гарантира финансова жизнеспособност и отчетност, бюджетът, поискан от всеки кандидат или партньор, не може да надвишава два пъти общия приход на съответния кандидат или партньор, който той е регистрирал през последните три години (или за периода след регистрацията си, ако той е по-кратък от три години).

Когато в проектното предложение участва НПО с по-малък опит, тоест регистрирана преди по-малко от 3 години към крайния срок на поканата за подаване на проектни предложения, то бюджетът на тази организация не може да надвишава 50,000 швейцарски франка.

Максималният размер на финансовата подкрепа за един проект, в който НПО с по-малък опит, тоест регистрирана преди по-малко от 3 години към крайния срок на поканата за подаване на проектни предложения, е водеща организация, е 50,000 швейцарски франка.

Направляващият комитет на МГАП, с подкрепата на Програмния оператор, си запазва правото да коригира разпределението на бюджета - включително възможността да не разпредели всички налични средства - въз основа на бюджетна обосновка, съображения за ефективност на разходите и ефикасност. Окончателният бюджет ще бъде потвърден и одобрен по време на етапа на сключване на договора за всеки от проектите.

4.3. Бюджетна валута, съфинансиране, лихви и приходи

Бюджетът на проекта ще бъде договорен в швейцарски франкове, а плащанията към бенефициерите и финансовото отчитане ще се извършват в левове с фиксиран таван в швейцарски франкове.

Не се изисква съфинансиране.

Всяка лихва, начислена върху швейцарското безвъзмездно финансиране, ще се счита за част от швейцарския принос към проекта и ще бъде приспадната от съответното искане за плащане.

4.4. Държавна помощ и двойно финансиране

Тази процедура не е обект на режима на държавните помощи. Финансирането, предоставено по тази грантова схема, не представлява държавна помощ, тъй като не отговаря на кумулативните критерии за държавна помощ, определени в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). По-конкретно, тя не включва подкрепа за икономическа дейност, нито предоставя икономическо предимство на нейния получател.

В член 11 от Договора за Европейския съюз се подчертава значението на участието на гражданите в доброто управление в рамките на Съюза, като се изтъква необходимостта от открит, прозрачен и редовен диалог с организациите на гражданското общество. В него се установява задължението на институциите на Европейския съюз да предоставят възможности за публично изразяване и обмен на мнения на гражданите и на техните представителни организации във всички сфери на дейност на Съюза.

Поради естеството на дейностите, предвидени по настоящата процедура, не се очаква кандидатстващите организации да изпълняват икономически дейности, включващи предоставянето на стоки или услуги на пазара. В този смисъл допустимите кандидати и бенефициерите по настоящата процедура не се считат за "предприятия" по смисъла на Закона за държавните помощи. По тази причина, въз основа на Известието на Европейската комисия относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, правилата за държавните помощи не са приложими за тях.

Проектът и дейностите в него, подкрепени по настоящата процедура, не бива да се припокриват или да бъдат двойно финансирани от подобни проекти, финансирани от Европейския съюз, Европейското икономическо пространство, международни финансови институции, двустранни, национални или други външни или вътрешни източници. От кандидатите се изисква да оповестят всяко потенциално припокриване или двойно финансиране по време на фазата на договаряне на проекта, както и по време на последващата фаза на изпълнение.

4.5. Допустимост

4.5.1. Допустимост на кандидатите

Допустими кандидати по настоящата процедура са български неправителствени организации, които искат да получат безвъзмездна финансова помощ. Проектите могат да имат както един водещ кандидат, така и множество партньори, като основният кандидат винаги следва да бъде българска организация. Швейцарски организации също са допустими по тази покана, но тяхно участие не е задължително. Допустими да участват са само български и швейцарски организации, като швейцарските организации се допускат като партньори, но не и като водещи кандидати. Кандидатите трябва да отговарят на следните критерии за допустимост:

Правен статут на българските кандидати

- **Юридически лица с нестопанска цел**

Водещите кандидати трябва да са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на Агенцията по вписванията в България и да са регистрирани като юридически лица най-малко три години преди крайния срок на настоящата покана за подаване на проектни предложения. Въпреки това кандидати с юридическа регистрация от по-малко от три години могат да бъдат

допустими в рамките на наличната квота* (вж. по-долу) и при наличните бюджетни ограничения за организации с по-малък опит. При всички случаи всички организации трябва да са законно регистрирани поне една година преди крайния срок за подаване на проектни предложения по настоящата покана.

Партньорите, ако има такива, трябва да са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на Агенцията по вписванията и да са учредени като юридически лица най-малко една година преди крайния срок за подаване на проектните предложения по настоящата покана.

Българските водещи кандидати и партньори трябва да попадат в една от следните две категории:

- a) Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ).
- b) Читалища, регистрирани съгласно Закона за народните читалища (ЗНЧ).

* Квота за водещи кандидатстващи НПО, регистрирани преди по-малко от 3 години преди крайния срок на настоящата покана за подаване на проектни предложения – предвидена е специална квота от до 5 проекта, запазена за по-малко опитни НПО, регистрирани преди по-малко от 3 години преди крайния срок на поканата. Максималният размер на безвъзмездните средства за един проект, воден от по-малко опитни НПО, отпуснати в тази категория, ще бъде 50,000 швейцарски франка.

● **Независимост**

Всеки български кандидат трябва да бъде независим от правителствени структури, публични власти (местни и национални), политически партии, религиозни организации и търговски компании. Ако такива субекти участват в управлението на дадена кандидатстваща организация, те могат заедно или поотделно да притежават само малцинствен дял от гласовете в Общото събрание и в Управителния съвет в сравнение с представителите на гражданското общество.

Политическите партии и социалните партньори, включително работодателски организации, браншови асоциации и синдикати, не могат да бъдат кандидати по настоящата грантова схема.

Правен статут на швейцарските партньори

- **Юридически лица:** швейцарските партньори трябва да бъдат неправителствени или публични организации, регистрирани в Швейцария най-малко една година преди крайния срок на настоящата покана за подаване на проектни предложения.

Критерии за изключване

Кандидати, които не отговарят на условията, посочени в чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление и чл. 7 от Постановление № 23/2023 на Министерския съвет, както и на други специфични условия, подробно описани в Приложение Б "Декларация на кандидата", са недопустими за участие в настоящата процедура и няма да получат безвъзмездна финансова помощ.

Важно: Една кандидатстваща организация може да участва като водещ кандидат само в един проект на МГАП.

Важно: Дадена организация може да участва като партньор в повече от един проект в рамките на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност. Въпреки това общият размер на финансирането, получено от една организация в рамките на Механизма, не може да надвишава 250,000 швейцарски франка. Този лимит ще бъде проверяван на етапа на сключване на Споразумение за безвъзмездна помощ. Ако дадена организация надхвърли посочения лимит, водещият кандидат ще бъде задължен да преразпредели излишния бюджет между другите членове. В случай че преразпределянето не е възможно (например, когато се отнася до водещата организация или в подаденото проектно предложение участва само една организация), проектът ще бъде отхвърлен.

Асоциирани партньори

Асоциираните партньори не са кандидати (вижте определенията по-горе в Насоките). Асоциираните партньори имат право да участват в проекта, но не може да декларират допустими разходи или да получават средства по проекта.

Асоциираните партньори трябва да отговарят на следните критерии за допустимост:

- Да са юридически лица, регистрирани в България или Швейцария;
- Да бъдат публични или частни организации.

4.5.2. Допустимост на проектите

Съответствие с целите и очакваните резултати на конкурса

Проектите ще се считат за допустими, ако са в съответствие със стратегическите и специфичните цели и включват поне един от двата очаквани резултата, изброени в точки 3.2 и 3.3 от настоящите Насоки.

Продължителност

Продължителността на даден проект не трябва да надвишава 18 месеца. Всички проекти трябва да бъдат завършени до 31 декември 2028 г.

Тази грантова схема има регионален обхват, като най-малко 70% от общата сума на финансирането ще бъде отпусната на НПО, регистрирани и осъществяващи дейността си извън общините София, Пловдив и Варна. Останалите до 30% от средствата могат да подкрепят проекти, при които водещите кандидати или партньор са регистрирани в тези общини, при условие че допринасят значимо за целите на грантовата схема и демонстрират силна регионална насоченост чрез включване на партньори от други региони.

Тъй като бюджетите на проектите варират, разпределението на средствата ще се следи в процеса на подбор и финансиране. **Грантовата схема ще проследява разпределението на отпуснатите суми, а не само броя на проектите, като гарантира, че общото финансиране съответства на регионалната квота.** Ако е необходимо, по време на етапа на подбор могат да бъдат направени корекции, за да се поддържа необходимия баланс, като се даде приоритет на проекти извън трите общини, за да бъде постигната целта от 70%

Важно: Проектни предложения, които включват партньори от Столична община, община Пловдив или община Варна, могат да бъдат финансирани, при условие че общият бюджет, отпуснат на тези партньори, не надвишава 30 % от общия размер на исканото финансиране по настоящата грантова схема. Проектите ще бъдат класирани въз основа на цялостното им качество; тъй като обаче тази квота се прилага кумулативно за цялата грантова схема, след като лимитът от 30% бъде достигнат чрез други одобрени проекти, допълнителни проектни предложения с партньори от тези общини няма да могат да бъдат финансирани, дори ако отговарят на всички останали критерии. След достигане на този лимит всички следващи проекти с участието на такива партньори вече няма да бъдат допустими за финансиране, независимо от индивидуалното им класиране.

За да се гарантира спазването на поставените изисквания, от кандидатите ще бъде изискано да представят подробна разбивка на бюджета на етапа на кандидатстване. В периода на изпълнение на споразуменията за безвъзмездна помощ грантовата схема ще следи финансовите отчети и фактическото изпълнение на проектите, за да провери дали отпуснатите средства са насочени според одобреното планиране.

4.5.3. Допустимост на дейностите

Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ се фокусира върху дейности, подкрепящи ключови цели като укрепване на местните механизми за участие, изграждане на капацитет за приобщаващо и прозрачно управление, подобряване на достъпа до правосъдие и върховенство на закона, насърчаване на институционалната отчетност и приобщаване и насърчаване на инициативи за местно развитие и междусекторно сътрудничество.

Дейности за реакция при кризи може да бъдат финансирани, ако получателите на безвъзмездни средства се сблъскат с неочаквани рискове или заплахи и ако по този повод се наложи да преразгледат част от дейностите си в координация с Програмния оператор¹. Грантовата схема няма конкретна тематична насоченост. Така че смисълът на тази грантова схема е да допринесе за отзивчиво, приобщаващо вземане на решения и управление в по-слабо развитите региони, като се насърчават толерантните и приобщаващи общества.

Грантовата схема допуска изпълнението на редица дейности, включително:

- **Приобщаващо вземане на решения:** усилия за укрепване на механизмите за участие на местно равнище и за повишаване на приобщаването в управлението.
- **Застъпничество, основано на данни:** стратегическо използване на данни, методи, аналитични инструменти и практики за застъпничество и влияние върху политики, основани на доказателства.
- **Медийна грамотност и прозрачност:** инициативи за повишаване на участието с цел подобряване качеството и прозрачността на медиите.
- **Участие и добро управление:** проекти, които насърчават участието на гражданите в процеса по вземане на решения и които популяризират практиките на добро управление.
- **Гражданско образование:** проекти, които насърчават гражданското образование и ангажираност.
- **Достъп до правосъдие и институционална отчетност:** проекти, насочени към подобряване на достъпа до правосъдие (включително стратегически съдебни дела) и осигуряване на институционална отчетност.
- **Междусекторно сътрудничество:** инициативи, които насърчават междусекторното сътрудничество за развитие на общностите.
- **Насърчаване на иновациите:** инициативи, които стимулират нови решения, предлагащи концептуални, процесни, продуктови или организационни промени за по-добро задоволяване на обществените нужди.

Целта на изброените по-горе дейности е да послужат като насоки с примерни дейности, които могат да бъдат финансирани. Кандидатите може да предлагат и други, специфични за контекста дейности, които обаче следва да съответстват на целите на грантовата схема и същевременно да отговарят на нуждите и предизвикателствата на целевите общности.

В допълнение към основните дейности, проектът трябва да включва и следните задължителни работни пакети:

- Управление и координация;

---

¹ Тази дейност може да съставлява до 10% от бюджета на проекта и трябва да бъде съгласувана с ПО. При възникване на извънредна ситуация е необходимо повторно планиране. Тези дейности включват инициативи за реакция при кризи, като например интервенции за противодействие на заплахите за демократичните процеси относно кампании за дезинформация, нападения срещу НПО, активисти и журналисти и др. Освен това грантовата схема може да подкрепя инициативи в рамките на даден проект, насочени към преодоляване на несправедливостта, борба с лобисткото законодателство, документиране и застъпничество срещу нарушенията на правата на човека, разрешаване на конфликти с предприятия и/или власти и насърчаване на диалога и помирението в общностите, засегнати от високо напрежение и конфликтни ситуации.

- Комуникация, разпространение, популяризиране и осигуряване на видимост за проекта.

От бенефициерите се изисква да планират изпълнението на:

- **Промоционални събития (на общностно/местно/регионално/национално равнище):** бенефициерите следва да организират събития за ангажиране на заинтересованите страни, за да популяризират и разпространяват своите дейности и целите на проекта, да ангажират по-широка и разнообразна аудитория и да повишат видимостта на важната работа на неправителствените организации сред по-широката общност. От тези събития се очаква да насърчават партньорството и да създадат доверие и преки връзки с обществеността и местните заинтересовани страни, както и да повишават осведомеността за въздействието на Втория швейцарски кохезионен принос сред широката общественост по осезаем начин.
- **Дейности по разпространение на информация чрез собствени интернет сайтове и профили в социалните медии:** бенефициерите следва да използват своите съществуващи комуникационни канали (интернет сайтове, социални медии, подкасти), за да споделят редовно актуална информация за проектите си, да ангажират своите местни общности и да популяризират резултатите и въздействието на дейностите, финансирани от Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност. Социалните медии ще улеснят прякото взаимодействие с обществеността и конкретни заинтересовани страни. Бенефициерите ще получат ясни насоки за комуникация от Програмния оператор във връзка с правилата за визуализация за повишаване на видимостта на Механизма.

Кандидатите следва да предвидят необходимите ресурси за тези дейности в бюджета на проекта си.

Дейностите, свързани с цялостното организационно развитие на водещата организация и партньорите, ако има такива, са допустими, но се смятат за непреки, съответно в бюджета разходите за тях се считат за непреки и са ограничени до максимум 15% от другите преки разходи (вж. 4.5.4.G). За разлика от преките дейности по проекта, които водят до конкретни резултати, съобразени с целите на грантовата схема, тези дейности са насочени към укрепване на институционалния, оперативния или стратегическия капацитет на участващите организации. Това може да включва подобряване на структурите за управление на организациите, изграждане на капацитет чрез обучение на персонала, стратегическо планиране, укрепване на мрежите и партньорствата, повишаване на институционалната устойчивост и подобряване на инфраструктурата, необходима за ефективното функциониране на организацията. Въпреки че не е необходимо тези дейности да бъдат описани в същата степен на детайл като преките дейности по проекта (организиращи в работни пакети/в рамките на работните пакети), свързаните с тях разходи трябва да бъдат описани в бюджета, да бъдат обосновани на етапа на планиране и съответно отчетени на етапа на изпълнение на проекта.

Структурата на дейностите по проекта трябва да бъде организирана в отделни работни пакети. Бенефициерите ще разполагат с гъвкавост да адаптират дейностите си вътре в рамките на всеки работен пакет, при условие че бъдат постигнати планираните крайни продукти, преки и непреки резултати. Промените в самите общи работни пакети обаче не се препоръчват и следва да се правят само в изключителни случаи. Такива промени трябва да бъдат добре обосновани, да бъдат представени преди приключването на съответния работен пакет и да получат предварително одобрение от ПО, за да бъдат допустими.

Всеки работен пакет и неговите дейности ще бъдат включени в бюджета поотделно. След като бюджетът бъде одобрен, на ниво работен пакет ще бъде приложен подходът с фиксирана сума, ориентирана към резултатите (lump sum). Това позволява на бенефициерите гъвкаво да управляват и коригират дейностите и бюджетните редове в рамките на всеки работен пакет без предварителното разрешение на ПО, стига да се придържат към правилата за допустимост на

дейностите и разходите, посочени в настоящите Насоки, да постигат договорените резултати и да постигат заявените резултати.

Важно: Дейностите по проекта трябва да се изпълняват предимно на територията на България. Въпреки това някои дейности могат да се осъществяват в Швейцария - например експертна работа на швейцарски експерти и тяхното участие в онлайн събития, дейности за повишаване на осведомеността и визуализация и други подходящи задачи, при условие че са добре обосновани.

Следните видове дейности са недопустими:

- Покупка на земя или недвижими имоти;
- Придобиване на активи или строително-ремонтни дейности, които не са пряко свързани с целите на проекта, изпълнението му или цялостния организационен капацитет на водещия кандидат/партньорите;
- Текущи дейности, които вече са финансирани от други източници;
- Индивидуални стипендии за участие в образование или обучение.

4.5.4. Допустимост на разходите и категории разходи

За да бъдат допустими по тази процедура за финансиране на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност, разходите трябва да са свързани с допустими дейности и да отговарят на следните изисквания:

- **Извършени в срока на проекта:** разходите трябва да бъдат направени и платени по време на периода на изпълнение на проекта. По изключение разходите, за които е издадена фактура през последния месец на допустимост съгласно проекта, също ще се считат за извършени в рамките на датите на допустимост, ако разходите са платени в рамките на 30 дни след крайната дата на допустимост на разходите;
- **Релевантни към проекта:** разходите трябва да са свързани и необходими за изпълнението на работните пакети и дейности, както и за постигането на целите и очакваните резултати на проекта;
- **Категории разходи:** разходите трябва да бъдат описани в допустимите категории разходи, както е посочено в настоящия раздел;
- **Проследими и верифицируеми:** при отпуснато финансиране разходите трябва да могат да бъдат идентифицирани и проверени, записани в счетоводните документи/системи на бенефициерите и определени в съответствие с приложимите счетоводни стандарти на страната и обичайните практики за отчитане на разходите от страна на бенефициерите;
- **Спазване на законодателството:** разходите трябва да отговарят на изискванията на приложимото данъчно и социално законодателство;
- **Финансово обосновани:** разходите трябва да са разумни, обосновани и да отговарят на изискванията за добро финансово управление, по-специално по отношение на икономичност и ефикасност.

Вътрешните счетоводни и одитни процедури на бенефициерите трябва да позволяват пряко съпоставяне на разходите и приходите, декларирани във връзка с проекта, със съответните счетоводни отчети и разходооправдателни документи. Разходите следва да са отразени в счетоводната документация на крайния получател чрез отделни счетоводни аналитични сметки.

Документацията, обосноваваща разходите, трябва да се съхранява от бенефициерите (водещата организация и партньорите) в продължение на пет години след одобрението на окончателния одитен доклад.

Допустимите преки разходи по проекта са тези разходи, които отговарят на горепосочените критерии за допустимост, могат да бъдат идентифицирани ясно като отделни разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, и могат да бъдат пряко отнесени към него.

Невъзстановимият данък върху добавената стойност (ДДС) ще се счита за допустим разход, при условие че бенефициерите могат да докажат, че той е невъзстановим в съответствие с приложимото национално законодателство. Ако ДДС може да бъде възстановен, той не е допустим разход. В случай че бенефициерът се регистрира по Закона за ДДС по време на проекта, всеки ДДС, който стане възстановим, няма да се счита за допустим разход.

Допустими категории разходи

Ще бъдат покрити следните категории допустими разходи:

Преки разходи:

- A. Разходи за персонал;
- B. Разходи за пътуване, настаняване и дневни пари;
- C. Разходи за материали и консумативи;
- D. Инвестиционни разходи (дълготрайни материални и нематериални активи);
- E. Разходи за малки строително-ремонтни дейности;
- F. Разходи за външна експертиза и услуги.

G. Непреки разходи

Отделните видове разходи са представени по-подробно по-долу:

A. Разходи за персонал - възнаграждения и свързани с тях разходи за персонала, нает от бенефициера или еквивалентни на тях.

Допустимите разходи включват възнагражденията на персонала, нает пряко за целите на проекта. Разходите за възнаграждения не трябва да надвишават средните ставки, съответстващи на стандартната политика за възнаграждения на бенефициерите. Освен това те не трябва да са по-високи от общоприетите пазарни ставки за същия вид задачи.

Разходите за редовен персонал, нает на постоянна или срочна основа (трудови или граждански договори), са допустими въз основа на отчетените работни графици и документираните функции и задачи, изпълнявани за проекта. Тези разходи ще бъдат проверявани, като се използват официални финансово-счетоводни документи, ведомости за заплати, графици или други вътрешни документи, предоставени от бенефициера, които доказват действително отработеното, начислено и платено време.

Персоналът за администриране/управление на проекта може да включва ръководител на проекта, координатор, технически сътрудник и счетоводител. Допълнителният персонал трябва да бъде специално обоснован.

Разходите за работа, извършена от външни за екипа експерти по силата на споразумения за подизпълнение, следва да се класифицират като разходи за услуги, а не като разходи за персонал. Външен експерт е лице, което работи за организацията инцидентно или за сравнително кратък период от време. Външните експерти могат да бъдат наемани редовно в рамките на различни проекти, но организацията не ги счита за част от постоянния си персонал.

В. Разходи за пътуване, настаняване и престой

Пътните разходи не трябва да надвишават разумните пазарни цени и трябва да се извършват по най-прекия и икономичен маршрут. При пътуване със самолет икономичната класа е стандартният критерий за анализ на разходите. Пътуването със самолет е приемливо само за разстояния, надвишаващи 400 км, т.е. двупосочен полет от над 800 км. Разходите за пътуване ще бъдат проверени въз основа на съответните разходни и платежни документи (фактури, билети, разписки, платежни нареждания, извлечения от банкови сметки и т.н.) и трябва да съответстват на стандартните пазарни цени.

Разходите за настаняване и престой/изхранване, свързани с участниците в проектните дейности, са допустими, при условие че са в съответствие с обичайните практики на бенефициерите. Разходите за настаняване (напр. в хотел) са допустими и ще бъдат проверявани въз основа на действителните разходи и платежни документи (напр. фактури, касови бележки, платежни нареждания, извлечения от банкови сметки, заповеди за командировка и други). Максималните цени за настаняване са определени на:

- 200 лв./ден за България;

- 360 лв./ден за страни от ЕС, ЕИП, Швейцария и страните – кандидатки за членство в ЕС.

Дневните командировъчни се изплащат в допълнение към разходите за настаняване като фиксирана сума и се счита, че покриват закуска и две основни хранения, местен транспорт (в рамките на централната част на града), разходи за телекомуникации и всички други разходи за неочаквани ситуации. Максималният размер на дневните пари на лице е двойният размер на нормативно признатите дневни разходи в съответствие с българското или швейцарското законодателство.

С. Материали и други консумативи

Разходите за материали и консумативи, необходими за постигане на целите на проекта, са допустими, ако са свързани с дейностите и очакваните резултатите по проекта или са предвидени за изграждането на организационен капацитет.

Д. Инвестиционни разходи (дълготрайни материални и нематериални активи)

Разходите за закупуване на оборудване и други дълготрайни материални активи, както и нематериални активи (например софтуер, интелектуална собственост и авторски права и други), са допустими, при условие че са от съществено значение за изпълнението на основните цели на проекта или за изграждането на организационен капацитет. Тези разходи трябва да бъдат обосновани във формуляра за кандидатстване и да съответстват на целите и очакваните резултати на проекта.

Е. Разходи за малки строително-ремонтни дейности

Разходите за малки строително-ремонтни дейности са допустими, при условие че са абсолютно необходими за постигане на целите на проекта или за изграждане на организационен капацитет в съответствие с целите и очакваните резултати на проекта. Тези разходи трябва да са свързани с дейностите и резултатите на проекта и да бъдат обосновани в проектното предложение.

Ф. Разходи за външна експертиза и услуги

Допустими са разходи за възлагане или предоставяне на услуги от трети страни (с изключение на партньорите по проекта), когато са пряко свързани с дейностите по проекта. Тези разходи не

трябва да надвишават 30% от всички преки разходи, тъй като проектът трябва да се изпълнява със собствените ресурси на водещия кандидат (и партньорите, когато има такива).

Г. Непреки разходи

Непреките разходи се разделят на следните две категории:

G1. Административни разходи: тези разходи са автоматично ограничени и **фиксираны на 10%** от общите допустими преки разходи по проекта на всеки партньор. Непреките организационни разходи на кандидатите, например за поддръжка на офиси, комунални услуги, наем, комуникации, канцеларски материали и т.н., се изчисляват с единна ставка от 10% от допустимите преки разходи по проекта.

G2. Разходи за изграждане на организационен капацитет и развитие: тези разходи подпомагат развитието на организационния капацитет. Те са ограничени **до максимум 15%** от общите допустими преки разходи по проекта на всеки партньор. Допустимите разходи в тази категория могат да включват закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи, изграждане на капацитет на персонала, допълнителни разходи за персонал, който не е включен в проекта (напр. персонал, участващ в обучение, стратегическо планиране или организационно развитие, както и временен или помощен персонал, привлечен за укрепване на структурата или уменията на организацията по начин, който косвено подобрява резултатите от проекта), ремонтни дейности и други свързани разходи, при условие че са добре обосновани.

За непреки разходи не е необходимо да се предоставят разходооправдателни документи. Въпреки това тези разходи трябва да са действително направени и платени, да могат да бъдат проследени в счетоводната система и да са на разположение за преглед при поискване.

Допълнителни прагове и тавани на разходите

Комбинираните инвестиционни разходи за дълготрайни материални и нематериални активи, както и разходите за дребни строително-ремонтни работи, свързани с дейностите по проекта (с изключение на непреките разходи за изграждане на организационен капацитет и развитие) **не бива да надвишават 15 % от общите допустими разходи**. След приключването на проекта дълготрайните материални и нематериални активи трябва да останат собственост на бенефициерите/партньорите по проекта в продължение на най-малко 5 години и да бъдат на разположение за проверка. Този таван е определен, за да се осигури баланс между инвестициите и финансирането на основните дейности на партньорите.

Разходите за комуникация могат да включват разходи, свързани с човешки ресурси (например комуникационен персонал, краткосрочни експерти, консултанти по комуникация), кампании (офлайн, онлайн, реклама в социалните медии, друга реклама, създаване на съдържание), медийни партньорства, събития (събития за популяризиране, събития за ангажиране на заинтересовани страни, прожекции, фестивали, панаири, конкурси), публикации (рекламни материали, брошури, информационни листове, листовки, доклади), творческо съдържание (видеоклипове, инфографики, услуги за графичен дизайн), стартиране на нови/преработване на съществуващи комуникационни канали в социалните медии (социални медии, подкасти), както и всякакви други разходи, които ясно показват връзката със стратегическата цел за увеличаване на подкрепата за дейностите на НПО сред широката общественост в България. Разработването на нови организационни уебсайтове ще бъде одобрявано само в изключителни случаи, като например при остарели уебсайтове или липса на съществуващи такива.

Недопустими разходи

Следните категории разходи са недопустими и следователно не се приемат:

- Принос в натура – това е принос, който не се фактурира, като например доброволен труд, оборудване или помещения, предоставени безплатно;
- Разходи за закупуване на земя и сгради;
- Дълг и такси за обслужване на дълга;
- Съмнителни дългове;
- Провизии за бъдещи загуби или потенциални бъдещи задължения;
- Дължими лихви;
- Разходи за амортизация;
- Загуби от обмен на валута;
- Възстановим ДДС;
- Прекомерни или необмислени разходи;
- Разходи, направени преди началото и след края на проекта;
- Извършени разходи или направени вноски за дейности, изпълнявани по време на спирането на действието на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ;
- Двойно финансиране.

Подход с фиксирана сума, ориентирана към резултатите (lump sum)

Подходът на ориентираната към резултатите фиксирана сума ще се прилага на ниво работен пакет и ще се разпределя по партньори (когато има такива). Дейностите по проекта следва да бъдат организирани в работни пакети, всеки от които има собствен бюджет.

Бенефициерите трябва да определят и обосноват фиксирана сума, като представят подробна бюджетна таблица за всеки бенефициер (водеща организация или партньор) и за всеки работен пакет, като се представят прогнозни стойности за всяка категория разходи. Подробна бюджетна таблица на проекта трябва да бъде представена като задължително приложение на етапа на кандидатстване.

Въпреки че бенефициерите ще имат възможност да коригират видовете дейности, разходите, броя на единиците и единичните стойности в рамките на работния пакет, тези промени трябва да са съобразени с общите правила за допустимост. Промени в бюджета между работните пакети обикновено не се разрешават. Преразпределение на бюджета между работните пакети ще бъде разрешавано само в изключителни случаи и след предварително одобрение от ПО в писмена форма.

За промени, които не изискват предварително одобрение (в рамките на работния пакет и партньора), бенефициерите трябва да представят измененията със съответните си междинни финансови и технически доклади. Ако се изисква одобрение, искане за изменение на бюджета трябва да бъде представено и то да бъде одобрено преди прилагането на промените.

Въпреки че подходът на ориентираната към резултатите фиксирана сума осигурява гъвкавост при дейностите и промените на бюджета, ще бъде осъществяван мониторинг и контрол върху непосредствените резултати и крайните продукти/услуги на проекта. Всички промени в дейности и разходи следва да бъдат съобразени със съответните непосредствени резултати и крайни продукти/услуги, които от своя страна трябва да допринасят за постигането на очакваните ефекти/въздействия и да останат релевантни на съответния работен пакет. Промени в очакваните резултати ще се допускат само в изключителни случаи, като те трябва да бъдат добре обосновани и да бъдат предварително одобрени от ПО. Програмният оператор си запазва

правото да отхвърли промени, направени в дейностите, разходите, крайните продукти и непосредствени резултати, ако счете, че те не съответстват на одобрените цели, дейности, график на проекта или ако ги счете за неоправдани или неразумно скъпи.

Плащанията към бенефициерите въз основа на извършените разходи ще бъдат направени след приключване на отделните дейности и постигане на планираните продукти/услуги. Разходи по работни пакети и дейности с голяма продължителност (управление, разпространение и комуникация) могат да бъдат възстановявани и с междинни плащания.

Работните пакети, които са частично изпълнени до края на проекта, включително тези с частично постигнати непосредствени резултати и крайни продукти/услуги, могат да бъдат частично проверени от външния одитор, отговарящ за финансовата проверка, и заплатени от ПО. Завършването на работните пакети не се основава на успешно общо въздействие, а на завършването на дейностите и непосредствените резултати/продукти/услуги, както е описано в плана на проекта. Обосновките за частично постигнати непосредствени резултати и продукти/услуги ще бъдат оценявани самостоятелно за всеки отделен случай.

Бенефициерите ще имат право да коригират бюджета, дейностите и резултатите с до 10 % от общата стойност на проекта, за да се справят с неочаквани кризи или заплахи, които застрашават техните проекти и въздействие, но след консултация с Програмния оператор. Този гъвкав подход ще помогне на НПО да разработят или подобрят вътрешните си системи, за да спазват стандартите за правата на човека и да предотвратяват и реагират на дискриминация, експлоатация, злоупотреба или тормоз срещу техните дейности и организации.

4.6. Приходи и печалба от проектите

Правило за нестопанска цел - проектът не трябва да има за цел или резултат генерирането на печалба за бенефициерите (проектът не трябва да бъде структуриран така, че да създава печалба). Печалбата се определя като излишък от общите реални постъпления над общите реални разходи по проекта.

Допустими са приходи или случайни постъпления, които естествено възникват от дейността на проекта, стига да се реинвестират в проекта или да се запазят за текущите нестопански дейности на бенефициерите. Тези приходи се считат за ресурси за поддържане или подобряване на проектните дейности, а не за лична или организационна печалба.

4.7. Възлагане на подизпълнители

Забранява се възлагането на основни дейности и на управлението на проекта на трети страни. Възлагането на подизпълнители е разрешено само за конкретни задачи, които не са основни части на проекта. При разработването на проектното предложение бенефициерите следва ясно да посочат кои задачи ще бъдат възложени на подизпълнители.

Ако бенефициерът трябва да сключи договори за изпълнение и тези договори се считат за допустими преки разходи в прогнозния бюджет, бенефициерът трябва да спазва Закона за обществените поръчки (ЗОП), когато това се изисква по закон. При това бенефициерът трябва да се придържа към принципите на прозрачност и равнопоставеност на потенциалните изпълнители и да избягва всякакъв конфликт на интереси.

Бенефициерите, които не са възложители по ЗОП, трябва да спазват правилата за възлагане на поръчки, посочени в споразумението за безвъзмездна финансова помощ.

От всички партньори се изисква да спазват правилата на грантовата схема по отношение на отчитането, плащанията, правилата за нестопанска цел на проекта, възлагането на подизпълнители и други съответни задължения.

5. Процедура за кандидатстване и подбор

Настоящата покана за представяне на проектни предложения е процедура за кандидатстване с един етап. Каним кандидатите да представят своите подробни предложения, като процесът включва следните стъпки:

5.1. Процес на кандидатстване

5.1.1. Подаване на проектно предложение

Проектните предложения следва да бъдат подадени на български език. За да бъдат допустими, те трябва да отговарят на следните изисквания:

- **Краен срок за подаване на документи** – проектните предложения трябва да бъдат подадени до DD/MM/2025, 23:59 ч. EEST. Предложения, подадени след крайния срок няма да бъдат приемани.
- **Подаване по електронен път** – предложенията трябва да бъдат подадени чрез онлайн платформата за подаване на предложения на Механизма на адрес www.grants.swissCETF.bg. Предложения, изпратени по друг начин, няма да бъдат разглеждани.
  - **Потребителски профили** – кандидатите трябва да си създадат профил в платформата за онлайн подаване на документи на Механизма. Подробни указания за регистрацията и използването на платформата ще бъдат публикувани на уебсайта на ПО.
  - **Потвърждение за подаване** – при успешно подадено проектно предложение кандидатите ще получат автоматичен имейл за потвърждение с уникален референтен номер. Ако в рамките на един час не бъде получено такова потвърждение, заявителите трябва да проверят папката си за спам или нежелана поща и, ако е необходимо, да се свържат с техническия екип на Програмния оператор на адрес web@swissCETF.bg.
  - **Повторно подаване преди крайния срок** – кандидатите могат да правят промени и да подават наново своите проектни предложения многократно преди крайния срок по поканата. Платформата за подаване на проекти за безвъзмездни средства на Механизма позволява на потребителите да качват актуализирани версии на документите си за кандидатстване, като заменят подадените преди това файлове. След изтичането на крайния срок няма да се приемат нови промени, корекции или допълнителни документи.
- **Необходими документи** – пакетът за кандидатстване включва следните документи:
  - **Формуляр на проектно предложение** (на български език) – формулярът следва да бъде попълнен онлайн чрез платформата за подаване на проекти.
  - **Формуляр на бюджет** – отделен документ във формат MS Excel.
  - **Декларация на водещия кандидат** – водещият кандидат трябва надлежно да подпише собствената си декларация с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатана, подписана и сканирана) от законния представляващ организацията (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно).
  - **Декларация на партньор(ите)** – партньорите трябва надлежно да подпишат партньорска декларация с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатана, подписана и сканирана) от законния представляващ организациите

(или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно).

- **Писмо за подкрепа от асоциирани партньори (ако е приложимо)** - асоциираните партньори трябва да подпишат писмото за подкрепа с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатан, подписан и сканиран) от законния представляващ организациите (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно).

Пълният пакет документи за кандидатстване е достъпен на уебсайта на ПО: www.swissCETF.bg

5.1.2. Въпроси и отговори

Кандидатите могат да задават въпроси, свързани с обявената процедура, **не по-късно от 14 работни дни преди крайния срок за подаване на проектни предложения**. Въпросите могат да се изпращат на български език. Въпросите могат да се изпращат само на следния електронен адрес:

po@swissCETF.bg

- МОЛЯ, НЕ СЕ ОБАЖДАЙТЕ -

Отговорите ще бъдат публикувани в рамките на 7 работни дни след получаването на всеки въпрос в раздела "Въпроси и отговори" към поканата на интернет страницата на Механизма: www.swissCETF.bg Всички отговори ще бъдат публикувани на български език. Програмният оператор ще предоставя само общи насоки в отговор на въпросите и няма да дава предварителни становища относно допустимостта на кандидатите, партньорите, предложените дейности или разходи.

5.2. Процес на оценка и подбор на проектни предложения

Процедурата за подбор на проекти за финансиране по линия на Грантова схема „Гражданско овластяване и ангажираност“ следва структуриран подход, гарантиращ, от една страна, прозрачност, справедливост и съответствие с целите на грантовата схема, а от друга – оценка въз основа на техните планирани преки и резултати. Този процес гарантира цялостен преглед на достойнствата на всяко предложение и съответствието му с целите на грантовата схема, като същевременно се запазва прозрачността и строгостта на всеки етап.

5.2.1. Административна проверка и проверка на допустимостта на проектните предложения

При подаване на проектните предложения служителите на ПО ще изготвят списък на всички регистрирани предложения. Всяко предложение ще бъде подложено на административна проверка и проверка за допустимост, за да се провери неговото съответствие, като се използва система за оценка "да/не" съгласно таблицата по-долу. Кандидатите ще получат информация относно резултата от оценката на техните предложения (допустимост и административна проверка или оценка на предложението). Кандидатите, чиито предложения са преминали успешно проверката за допустимост и са оценени, ще получат писма за оценка, в които подробно са описани резултатите от оценката.

Кандидатите имат право да подават искане за преразглеждане до Програмния оператор в срок от 10 работни дни от получаването на уведомлението за решението относно административната проверка и проверката на допустимостта или ако считат, че в процедурата по оценяване е допуснат пропуск, който може да е повлиял на резултата от оценяването им. Жалбите ще бъдат разглеждани в съответствие с Процедурата за решаване на спорове, публикувана на уебсайта на Механизма.

Програмният оператор ще оцени административното съответствие и съответствието с изискванията за допустимост на кандидатите и техните проектни предложения спрямо официалните изисквания за подаване на документи въз основа на следните критерии:

Таблица 1: Матрица за оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения.

Критерии за оценка	Съответствие		
	ДА	НЕ	Н/П
Раздел I: Критерии за административно съответствие на проектните предложения			
1. Проектното предложение е получено чрез посочената платформа преди да изтече обявения краен срок на процедурата.			
2. Проектното предложение е попълнено на български език и в цялост с попълнени всички задължителни полета и приложения.			
3. Декларации на водещия кандидат/партньорите са предоставени на български език (за българските партньори) или на английски език (за швейцарските партньори). Всеки партньор надлежно подал собствената си декларация, подписана с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатана, подписана и сканирана) от законния представляващ организацията (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно).			
4. Писмо за подкрепа (ако е приложимо) – ако предложенията включват асоциирани партньори, трябва да се представи писмо за подкрепа от всеки един от асоциираните партньори. Достатъчно е писмата да бъдат подписани само от един упълномощен представител на организацията.			
Раздел II. Допустимост на бенефициерите, проектите и дейностите	ДА	НЕ	Н/П
1. Правен статут за българските кандидати – водещите кандидати трябва да са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на			

Критерии за оценка	Съответствие		
<p>Агенцията по вписванията и са регистрирани поне три години преди крайния срок за подаване на проектни предложения по настоящата покана (това условие не е приложимо за кандидати, попадащи в квотата за кандидати с по-малък опит):</p> <p>(а) юридически лица с нестопанска цел съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел;</p> <p>(б) Читалища, съгласно Закона за народните читалища (ЗНЧ).</p>			
<p>2. Партньорите трябва да са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на Агенцията по вписванията и да са учредени като юридически лица най-малко една година преди крайния срок за подаване на проектите предложения по настоящата покана.</p>			
<p>3. Всеки кандидат спазва правилото да бъде водещ кандидат в не повече от един проект в рамките на Механизма.</p>			
<p>4. Всеки български кандидат/партньор (с изключение на асоциираните партньори) е независим от правителство, публични власти (местни и национални), политически партии, религиозни организации и търговски организации. Ако такива субекти участват в управлението на дадена кандидатстваща организация, те могат колективно или поотделно да притежават само малцинствен дял от гласовете както в Общото събрание, така и в Управителния съвет, в сравнение с представителите на гражданското общество.</p>			
<p>5. Нито един от българските кандидати не е политическа партия или социален партньор, като например работодателски организации, браншови асоциации или синдикати. Последните обаче биха могли да бъдат асоциирани партньори.</p>			
<p>6. Швейцарските партньори са неправителствени или публични организации, регистрирани в Швейцария (ако е приложимо).</p>			
<p>7. Всеки кандидат (водеща организация и партньори, ако има такива) не иска финансиране, по-голямо от двойния размер на сумата от приходите си за последните три години.</p>			
<p>8. Целите на проекта са в съответствие с целите и очакваните резултати, изброени в точки 3.2 и 3.3 от настоящите Насоки.</p>			
<p>9. Продължителността на проекта е не по-малко от 12 месеца и не повече от 18 месеца.</p>			
<p>10. Проектното предложение съдържа поне един основен работен пакет с допустими дейности съгласно точка 4.6.3 и два хоризонтални работни пакета, един свързан с управлението и един свързан с комуникацията и популяризирането (включително дейности за повишаване на осведомеността и видимостта).</p>			
<p>11. Проектното предложение активно насърчава и демонстрира зачитане на основните ценности, одобрени от МГАП, включително борбата с трудностите и бедността, спазването на правата на човека, насърчаването на демокрацията, насърчаването на мирното съжителство и опазването на</p>			

Критерии за оценка	Съответствие		
природните ресурси. Всеки от кандидатите е длъжен да се придържа тези ценности, да допринасят за тях и да действат в съответствие както с тези принципи, така и с установения правов ред.			
12. Участието на НПО с по-малък опит, тоест регистрирана преди по-малко от 3 години към крайния срок на поканата за подаване на проектни предложения, е съобразено с поставените бюджетни изисквания за НПО с по-малък опит.			
Раздел III. Регионално изискване	ДА	НЕ	Н/П
1. Ако водещият кандидат е регистриран в общините София, Пловдив или Варна, трябва да има поне един партньор със седалище извън тези общини.			

Проектното предложение ще бъде отхвърлено във всеки един от следните случаи:

- Ако крайният срок за кандидатстване не е спазен;
- Ако кандидатите/партньорите не отговарят на изискванията за допустимост;
- Ако водещият кандидат не представи надлежно попълнен проектно предложение.

Във всички останали случаи, ако някои административни критерии и критерии за допустимост не са доказани, ПО може да поиска писмено от кандидатите да представят липсващите документи и/или да дадат разяснения. В тези случаи кандидатите ще бъдат уведомени писмено от Програмния оператор по електронна поща, като ще бъдат посочени необходимата информация, крайният срок (не по-малко от 5 работни дни), в който трябва да се предостави тя, и начинът за нейното предоставяне.

Непредоставянето на документите в посочения формат и срок може да доведе до отхвърляне на цялото проектно предложение.

Програмният оператор ще уведоми кандидатите по електронна поща дали тяхното проектно предложение е отхвърлено по време на административната проверка и проверката за допустимост, на интернет страницата www.swissCETF.bg. Отхвърленият кандидат ще разполага с 10 работни дни да оспори решението, като подаде искане за преразглеждане по електронна поща до po@swisscETF.bg

Кандидатите могат да оттеглят своите предложения от процеса на оценка на всеки етап, като подадат писмено искане за това по електронна поща до po@swisscETF.bg. Оттеглените предложения няма да бъдат разглеждани от оценителната комисия. Оттеглянето на предложение се записва в доклада на оценителната комисия. Всички оттеглени предложения ще бъдат архивирани за одитни цели.

Оценителната комисия и Програмният оператор не носят отговорност, ако кандидатите не получат кореспонденция от ПО поради грешни и/или непълно предоставени данни за контакт.

5.2.2. Оценка на проектите предложения

Всяко предложение ще бъде оценено от двама оценители по критериите за оценка, за да се прецени техническото му качество, осъществимостта му и финансовата му обосновка. Оценката ще се извърши, като се използва таблицата за оценка по-долу. Окончателната оценка за всяко предложение ще бъде средната стойност на оценките, дадени от оценителите. Един от оценителите ще изготви консолидиран доклад за оценка. Ако има значително разминаване между оценките, ще бъде извършена трета оценка. По-конкретно, всяко отклонение от 20 или

повече точки в общата оценка или отклонение от 50 % или повече в някоя от основните категории на критериите за оценка ще доведе до трета оценка. Окончателният резултат ще бъде средната стойност от всички оценки.

Таблица 2: Матрица за оценка на проектни предложения.

Критерии за оценка	Максимален резултат	Връзка с формуляра на проектна предложения
1. Релевантност	20	
Съответствие с целите на грантовата схема		
Релевантност на идентифицираните проблеми/потребности/предизвикателства, свързани с тематичната област на проекта, избрана от кандидатите (обосновка на тематичната насоченост на проекта)		
Релевантност на идентифицираните проблеми/потребности/предизвикателства на гражданската ангажираност		
Обхващане и обосновка на целеви групи, включително стратегически целеви групи		
Обосновка на избрания регионален/местен фокус		
Принос към хоризонталните аспекти - социално приобщаване, устойчивост на околната среда, равенство между половете, борба с дискриминацията и добро управление		
2. Качество (въздействие и изпълнение)	40	
Разумна и реалистична логика на интервенцията (мерки и методики за постигане на целта)		
Ясно описание на дейностите по проекта, разбираема логика и реалистичен график/работен план на проекта		
Използване на SMART индикатори (специфични, измерими, достъпни, релевантни и обвързани със срокове) за проследяване и проверка		
Местно/регионално въздействие		
Междусекторно въздействие		
Обоснован план за управление на риска		
Ясен, разбираем, реалистичен и подробен бюджет		
Ефективност на разходите – връзка между разходите и непосредствените резултати /		

Критерии за оценка	Максимален резултат	Връзка с формуляра на проектна предложения
общите резултати / дейностите / ресурсите на проекта		
Прилагане на иновативни подходи		
3. Организационен капацитет	30	
Организационен капацитет на водещия кандидат (финансов, човешки, технически, материален и др.)		
Общ опит на кандидата/ партньори в предложената тематична област		
Специфичен опит на кандидата/партньорите в областта на гражданската ангажираност		
Професионален опит на предложението ръководител на проекта		
Адекватност на организационната структура и експертния опит на екипа за изпълнение на проекта		
4. Устойчивост на резултатите от проекта	10	
Институционална устойчивост: потенциал за дългосрочна интеграция в съществуващите структури		
Финансова устойчивост: планове за финансиране и управление на ресурсите след приключване на проекта		
Устойчивост на политическо ниво: съответствие с политическите рамки и потенциал за въздействие		
Общо	100	

Проектно предложение може да бъде одобрена за финансиране, ако общият резултат от крайната му оценка е поне 60 точки.

Минимален праг за ключови раздели:

1. Релевантност: Ако общият брой точки в раздел "Релевантност" е под 12 точки, предложението няма да бъде препоръчано за финансиране.

2. Качество: Ако общият брой точки в раздел "Качество (въздействие и изпълнение)" е под 20 точки, предложението няма да бъде препоръчано за финансиране.

Ще бъде изготвен доклад, включващ списък с оценените проектни предложения и съответните им резюмирани оценки. Направляващият комитет ще получи доклад за оценка, резюмета на предложенията, а при поискване – пълните проектни предложения за всички оценени предложения. Окончателното решение за класирането на предложенията за проекти ще бъде взето от Направляващия комитет на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност. Това

решение ще се основава на обсъжданията на Направляващия комитет, стратегически съображения като тематично и регионално покритие, синергия с други проекти и мерки за подкрепа в рамките на Швейцарско-българската програма за сътрудничество, както и на оценката, извършена от оценителната комисия.

Важно! След оценката на предложенията Програмният оператор си запазва правото да препоръча включването или изключването на конкретни дейности и резултати по време на етапа на преговорите и сключването на Споразумението за безвъзмездна помощ. Освен това по време на етапа на договаряне ПО си запазва правото да изисква промени в спецификациите на проекта, ако счете това за необходимо.

5.2.3. Окончателно решение относно избраните кандидати

Направляващият комитет на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност ще вземе окончателно решение кои проектни предложения да преминат към етапа на сключване на договори.

5.2.6. Фаза на договаряне

След консултация с Направляващия комитет и ШАРС, Програмният оператор започва етапа на сключване на договори. Фазата на договаряне формализира споразумението за безвъзмездна помощ между ПО и кандидатите за всеки един проект.

В началото на етапа на договаряне водещият кандидат/ партньорите трябва да предоставят доказателства за съответствие с всички критерии за допустимост, както и доказателства за експертния опит на предложения ключов персонал. Ако някой от посочените критерии за допустимост не може да бъде доказан или се установи, че не отговаря на истината, кандидатът може да бъде дисквалифициран.

Необходимите доказателствени документи могат да включват:

- Удостоверение за актуално състояние за швейцарските партньори; за българските партньори ПО ще извърши проверката директно чрез справка в съответните публични регистри.
- Автобиографии на предлаганите ключови експерти или други подходящи документи, ако е необходимо.
- Актуални декларации на водещия кандидат/партньорите, с които те потвърждават, че не попадат в обхвата на критериите за недопустимост, включително тези, посочени в чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове в условията на споделено управление (ЗУСЕФСУ) и чл. 7 от Постановление № 23/2023 на Министерския съвет.
- Други документи, ако е необходимо, за да се докаже, че са изпълнени конкретни изисквания за допустимост или критерии за оценка.

Процедура при непредвидени обстоятелства – ако по време на този етап възникнат непредвидени обстоятелства, които възпрепятстват подписването на споразумение за безвъзмездна помощ, ПО може да разгледа възможността да покани кандидатите от резервните списъци, които са преминали прага. Тази възможност ще бъде използвана само при наличие на солидна обосновка и одобрение от страна на Направляващия комитет.

6. График. Крайни срокове. Продължителност на проектите

График и крайни срокове (индикативни)	
Краен срок за подаване на проектни предложения	DD.MM.YYYY (+3 месеца)
Резултати от оценката	DD.MM.YYYY (+3 месеца)
Подписване на споразумението за безвъзмездна помощ	DD.MM.YYYY

Начална дата и продължителност на проектите

Индикативната продължителност на проектите е максимум 18 месеца. Очаква се проектите да започнат не по-рано от януари 2026 г. и да приключат не по-късно от 31 декември 2028 г.

7. Списък на приложенията в пакета за кандидатстване

- **Приложение А** Образец на проектно предложение (на български език);
- **Приложение А.1** Образец на бюджет на проекта (на български език);
- **Приложение Б.1** Декларация на водещия кандидат;
- **Приложение Б.2** Декларация на партньорите (на български език за български юридически лица и на английски език за чуждестранни юридически лица).

8. Други необходими документи

- **Писмо за подкрепа, издадено от асоциираните партньори** (няма образец);
- **Отчет за приходите и разходите последните три години** (или, ако организацията е по-нова, за периода от нейното създаване).